

Japonski fašistični puč udušen; 3000 oficirjev izvršilo masaker

Ostanki trmoglave oficirske klike, katera je uprizorila revolto, se še upirajo kapitulaciji. Japonska je v momentu brez vlade. Mikado bi rad likvidiral vstajo na lep in miren način. Trije najvišji japonski državni umorjeni, eden težko ranjen in okrog 80 drugih oseb je izgubilo življenje

Tokio, 27. febr. — Vojaški pučisti so se danes podali pod pogoji, ki pa še niso znani. Zastopniki armade in mikada, ki so se z uporniki in morilci pogajali, so jim najbrže oljubili, da pride na krmljo stroga nacionalistična vlada, ki bo upoštevala želje militaristov.

Tokio, 27. febr. — Nekateri oddelki mladih oficirjev, ki so začeli vojaško revolto, se še upirajo kapitulaciji. Vojaški oblastniki, ki imajo Tokio pod svojo kontrolo in ki po ukazu mikada Hirohita ne smejo nastopiti proti rebelu s silo, poskušajo zlepa pridobiti upornike, da bi se podali in zapustili vladno poslopja, ki so jih večeraj okupirali. Pučisti pa pravijo, da se ne podajo toliko časa, dokler ne bo sestavljena nova vlada, ki bo njim po volji.

Tokio je pod kontrolo cesarske garde, ki šteje 12.000 moških in večjega števila pomorščakov, ki so zasedli vse strateške postojanke v mestu. Mikado (cesar) Hirohito je danes sklical vodilne državne k posvetovanju z namenom, da organizirajo novo vlado in likvidirajo vojaški puč na miren način. Fumio Goto, ki je bil večeraj povabljen, naj prevzame mesto umorjenega premijera Okade, je sinoči vrnil mandat. Japonska je trenutno brez parlamentarne vlade.

Revolto je začelo okrog 3000 mladih vojaških častnikov, fantičnih militaristov in nacionalistov, ki so bili poslani v Mandžurijo in včeraj zjutraj so imeli zasedati vlak, da se odpeljejo. Na mesto da bi bili šli na postajo, so se pa razdelili v manjše posadke in ob petih zjutraj naskočili stanovanj ministrov in drugih vplivnih oseb ter centralno policijsko postajo z namenom, da "s krvjo operajo sramoto Japonske". Zarotnikom je uspelo, da so ustrelili premijera Okado, ministra državnega pečeta Makoto Saita in vrhovnega inšpektora vojaške vežbe Jotara Vatanabeja; obstrelili in težko ranili pa so finančnega ministra Korekija Takahashija in velikega komornika Kantara Suzukija. Napadeni je bil tudi grof Nobuaki Makino, ampak njegova usoda ni znana. Kolikor je doslej znano, je bilo ustrelenih okrog 80 drugih vplivnih oseb.

Pučisti so okupirali kakega pol tuceta vladnih poslopj s centralno policijsko postajo vred in se tamkaj zavarovali s strojnimi. Vodja vse te zarote je kapetan Nonaka, ki je v poročilu označen kot "žrtev fanatičnega patriotizma". Nonaka je takoj po krvavi masakru objavil kratek manifest, v katerem pravi, da sta "mikado in japonski narod v pesteh korumpirane grupe starejših državnikov in vojaških uradnikov ter političnih pustolovcev, ki sesajo kri državi, zato je treba to grupo odstraniti".

Pučisti so napadli tudi poslopja časopisa "Asahi" in drugih listov in demdirali žrkostavske in tiskarske stroje.

Vse to se je zgodilo v jutranjem mraku, ko so prebivalci Tokija v splošnem še trdno spali. Čim se je pa izvedelo, kaj se godi, je bila takoj alarmirana policija na zunanjih postajah in v akcijo je stopila cesarska garda. Ulice so bile kmalu polne vojaštva in razglašeno je bilo obsed.

(Dolje na 3. strani.)

Hitler odklonil fašistično zvezo

S paktom peterih držav ne bo nič

Rim, 27. febr. — Pakt peterih držav — Italije, Nemčije, Avstrije, Ogrske in Poljske — ki ga je pripravil Mussolini, je vsekakor padel v vodo. Mussolini je deloval za ta pakt, da stori protitež proti Franciji in Sovjetski uniji, ki sta na pragu vojaške zveze.

Kolikor se je izvedelo, je Hitler zadnje dni informiral Mussolinija, da Nemčija ne bo stopila v nameravano peterozvezo. Hitler je sicer sporočil, da simpatizira s stališčem Italije, toda Nemčija še ni v tako dobrem gospodarskem in vojaškem stanju, da bi sklepala kakšne širokopotezne zveze, kakršne si zamisla Italija.

Brezposelnostnega zavarovanja ne bo

Načrt že drugič položen na policio v Illinoisu

Springfield, Ill., 27. febr. — Illinoiska zbornica, katero kontrolirajo demokratje, nikakor ne bo zavarovanja zoper brezposelnost. To je že drugič pokazala včeraj, ko je bil načrt za to zavarovanje položen na policio za to zasedanje.

Governor Horner je že zadnje jesen sklical izredno zasedanje zbornice s priporočilom, naj se zakon federalnega brezposelnostnega zavarovanja raztegne tudi na državo Illinois. Zbornica je pa mečkala in mečkala, odlagala in odlagala s tem zakonom, dokler ni zdaj prišla do zaključka, da nima najmanjše volje, da bi s tem zakonom pomagala brezposelnim delavcem v Illinoisu.

Vlada še vedno terja Dawesa

Washington, D. C. — Vladna korporacija za rekonstrukcijo financ nima uspeha pri izterjavanju vsote \$90.000.000, katero je dobil čikaški bankir Dawes, bivši podpredsednik Združenih držav, iz sklada te korporacije, ko je bil še Hoover na krmlju. Dawes je takrat položil kot garancijo za posojilo svojo osebo noto in zavoj vrednostnih papirjev Public Utilities Securities Corp., ki nimajo danes nobene vrednosti. On je doslej deloma poravnal svoje obveznosti napram vladni ustanovi, ki je imenovala svojega reprezentanta v direktorij omenjene korporacije, ki bo držal svojo pozicijo toliko časa, da Dawes poravnava svoje oblige.

Odlični ruski psi- holog Pavlov umrl

Moskva, 27. febr. — Dr. Ivan Pavlov, znameniti ruski psiholog, je včeraj umrl za hripo v starosti 87 let. Pavlov je bil priča takozvane behavioristične šole in spisal je več knjig, ki se danes rabijo v višjih šolah po vsem svetu. Leta 1904 je prejel Noblovo nagrado.

Domače vesti

Več novih grobov

V Esmeraldi, Calif., je umrla Ivanka Požar, stara 53 let in rojena v Slatniku pri Ribnici. V Ameriki je bila 35 let.

V Brooklynu, N. Y., je kap zadelo rojaka Franka Tončiča.

V Rockdalu, Ill., je umrla vdova Lukšič, stara 44 let, ki zapušča šest otrok. Istega dne je tamkaj umrl John Grill, star 50 let. Zapušča ženo in štiri otroke.

V Dillonu, Mont., je umrl Andrej Šute, star 51 let in doma iz Zapeči na Hrvaškem. Zapušča ženo, tri pastorki, tri pastorkinje in dva brata, v Michiganu dve sestri in mater v starem kraju.

Kandidatura v Sheboyganu
Sheboygan, Wis. — Rojak Mike Pavel je spet kandidat za aldermana v 4. wardi. Zadnji registracijski dan je 7. marca.

Jugoslovanski radio
Chicago. — Miss Olga Stefanovič je zadnje nedeljo pela več slovenskih pesmi na radiopostaji WWAE (1200 kilociklov), s katero se oddaja jugoslovanski program od ene do dveh popoldne vsako nedeljo. Prihodnjo nedeljo ob istem času bo pela Olga Vukmirovič.

Vesti iz Calumeta

Calumet, Mich. — Petnajstletni John Mukavec v Albionu je po nesreči obstrelil svojo 12-letno sestro Ano v nogo, ko se je igral z revolverjem in ni vedel, da je nabasan. Deklico so odpeljali v bolnišnico, kjer ostane nekaj dni. — Poročila sta se Hubert Frazer iz Lake Lindena in Rose Musić iz Raymboutowna.

Nov grob v starem kraju

Gilbert, Minn. — Joe Jaklič je prejel žalostno vest, da je v Slivnici pri Velikih Lašah umrl njegov brat Franc Jaklič, star 42 let. Meseca decembra je pokojnikova devetletna hčerka dospela k svoji teti semkaj in prihodnjo nedeljo bo pri slovenski prireditvi v šolski dvorani deklariral pesem "Naša vas."

Bojkotiranje Hearstovega filma

Chicago. — Hearst je zadnje čase izgubil pet gledališnih odjemalcev v Chicago za svoj novinarski film Metrotone News v okolici čikaške univerze. Za to je poskrbela Ameriška dijaška unija. Lastnikom gledališč je povedala, da bodo dijaški bojkotirali njih gledališča, če ne odpovedo Hearstov film.

Reading, Pa. — Centralna unija in socialisti so na največji teater v mestu napravili tak pritisk proti predvajanju Hearstovega Metrotone Newsa, da je bil film odpovedan. Akcija je tudi v teku, da ta film odpovedo vsa gledališča v Readingu ter se s tem napravi konec Hearstovi fašistični propagandi.

Od leve proti desni: John L. O'Brien, federalni justični tajnik Cummings in J. L. Ely.

Shod čikaške delavske stranke

Glavni govornik bo Francis Gorman, vodja tekstilnih delavcev

Chicago. — V nedeljo zvečer, dne 1. marca, bo imela nova delavska stranka okraja Cook svoj prvi javni shod v Ashland Auditoriumu, Ashland Boulevard in Van Buren cesta. V soboto zvečer bo banket v dvorani Amalgamated Clothing Workers unije, nasproti Ashland auditorija.

Glavni govornik na tem shodu bo Francis J. Gorman, podpredsednik tekstilne unije in najpomembnejši zagovornik delavske stranke med unijskimi voditelji. Gorman je vodil boj na zadnji konvenciji Ameriške delavske federacije za ustanovitev delavske stranke.

Pričetek shoda bo ob osmih zvečer. Vstopnina 25 centov. Vabljeni so predvsem unijski člani.

Čikaški delavski stranki se je do zdaj definitivno pridružil okrog 35 krajevnih unijs. Zadnje dni marca bo obdržala svojo konferenco, katera bo ukrepala o raztegnitvi gibanja po državi. V ta namen je že sklicala konferenco za 3.—5. aprila v Peoriji. Na to konferenco vabi vse unije, ki se zanimajo za neodvisno delavsko politično akcijo.

Estonija odglasovala za demokratično

Nova demokratična zmaga v Evropi

Helsingfors, 27. febr. — Plebiscit, ki se je vršil v republiki Estoniji z namenom, da odloči, če se hoče estonsko ljudstvo vrniti k parlamentarnemu režimu ali ostati še nadalje pod sedanjo diktaturo, je rezultiral z veliko zmago za ustavo in demokracijo.

Od 770.000 upravičenih volilcem je 472.416 glasovalo za ustavo, dočim je bilo oddanih 148.878 glasov za diktaturo. Brez malega 90 odstotkov volilcev se je udeležilo glasovanja.

(Estonija je majhna država ob Baltičkem morju, ki je bila pred vojno pod Rusijo, toda ob padcu carske Rusije je s Poljsko, Litvo, Letsko in Finsko vred postala samostojna. Estonci so pa kmalu dobili napol fašistično diktaturo, katera jih še danes tlačí.)

Rudar toži policijskega načelnika za \$10.000

Fort Smith, Ark. — Policijski načelnik Mike Gordon bo v bodoče imel najbrž več obzirnosti do Horaca Bryana, člana UMWA, katera je v zadnjih mesecih že štirikrat aretiral radi organiziranja brezposelnih. Bryan ga toži radi nepostavne aretacije za deset tisoč dolarov. Pri tem mu pomaga odvetnik Ameriške unije za civilne svobodščine Arley Woodrow iz Mene, Ark. Bryan je graduant delavskega kolegija Commonwealth.

STAVKAPRIHEAR- STOVEM LISTU V MILWAUKEEJU

Meščansko časopisje
pozdravilo stavko
z—molkom

HEARST SE POSLU- ZI SKEBOV?

Milwaukee. — (FP) — Največja novica zadnjih dni v tem mestu je stavka pri Hearstovem listu Wisconsin News, toda ne za meščansko časopisje. Ta stavka ni novica za kapitalistične liste niti v Milwaukeeju. Kakor pravi Editor & Publisher, glasilo časnikaških magnatov, poroča o tem "incidentu" le socialistični dnevnik Milwaukee Leader.

Za ostale liste ni na primer masno piketiranje pred tiskarno Wisconsin Newsa niti najmanjša novica. Na Washington dan je bilo pred tiskarno 400 piketov in jih je vsak dan več. Ker je stavkarjev razmeroma malo, okrog 30, so to izključno unijski simpatiki iz vrst organiziranega delavstva in tudi drugi. V načrtu imajo tudi piketiranje trgovcev, ki oglašajo v skebskem listu. Tudi denarna pomoč je pričela prihajati iz raznih krajev dežele.

V mestu so se pričele širiti govorice, da bo Hearst skušal zdrobiti stavko z importiranjem skebov. Preskrbi mu jih menda upošlevalna agencija omenjenega glasila časopisne industrije — Editor & Publisher. Da ta publikacija ni naklonjena časnikaški uniji, še manj pa stavkarjem, je sigurno.

O tej stavki namiguje v izdaji z 22. februarja, da jo je instigiral Haywood Brown, predsednik časnikaške unije (Newspaper Guild). "Brown sovraži Wm. Randolpha Hearsta. Brown sika proti Hearstu pri vsaki priliki," pravi Editor & Publisher.

Vzrok stavke je seveda drugje, v neverjetnem izkoriščanju poročevalcev in drugega uredniškega osebja. Reporterji so prejeli po \$15 na teden in pomožni uredniki (rewrite men) do \$18. Slednjim je nominalni izdajatelj Wisconsin Newsa John Black ob dvanaesti uri bil pripravljen povsiti plačo za pet dolarjev, misleč, da bo s tem preprečil stavko.

To je prva stavka uredniškega osebja pri Hearstu, odkar je bila organizirana časnikaška unija. Tudi po drugih mestih Hearst, ki si plačuje \$750.000 letne plače, plačuje reporterjem in pomožnim urednikom enako nesramno nizko ko pri tem listu. Izgleda pa, da bo v tej stavki prišel na kapitulacijo in da bo izkoriščanja poročevalcev in uredniškega osebja konec.

Kavčukarska unija podpira Lewisov odbor

Barberton, O. — Tukajšnja kavčukarska unija šteje 18 URW je sprejela resolucijo, v kateri odobrava delo odbora za industrijsko organizacijo. Lewisa bodri, "naj nadaljuje z vodstvom gibanja za razvoj industrijskega unionizma do točke, ko bo organizacija ustrezala sedanjim potrebam delavstva." Pravi, da so kavčukarski delavci "pripravljeni pridružiti se mu v njegovem prizadevanju, da zasije v tej deželi nova doba za delavstvo." Glavni vzrok počasnega napredka v organiziranju delavstva vidi v "pomankanju vizije, upogleda v bodočnost ter v prevladovanju pokliene zavednosti pri voditeljih Ameriške delavske federacije."

'Vojna največji ra- ket', pravi Butler

V Chicagu je krtačil
Morgane in DuPonte

Chicago. — (FP) — General Smedley D. Butler, ki je bil pred petimi leti upokojen radi kritike generalnega štaba, je na čikaškem shodu prošli ponedeljek v Orchestra Halli silovito bical bankirje in municijske barone.

"Yeah, vojna je največji raketa", je oratorsko grmel Butler. "Kadar Morgan, DuPont in drugi gavran iztanejo vse iz 'suckerjev', kar se da iztisniti v mirnem času, poženejo ljudstvo v vojno. Ali nameravate ostati 'suckerji' za vedno? Morgan in ostali bodo nas kmalu pričeli vaditi v pesmi: 'Oh dajte nam odprta vrata na Kitajskem.' V politiki ni niti ene poštene stvari. Vsak prezident hoče biti ponovno izvoljen. Mar ne mislite, da se mu dopade kopališče, katerega smo mu zgradili in ga obdarili z oficelnimi avti, da lahko krši prometne zakone? Na prvi strani vsake šolske knjige bi morali natisniti DuPontovo izjavo pred senatnim municijskim odsekom, da DuPonti ne morejo postaviti patritizma pred dolžnostjo delničarjev. In pa zasta-a-a-va! Yes, zvezdasta zastava je naša zastava, toda Morgan naj razvije svojo zastavo, če hoče prodajati municijo."

V simpoziju o "Vojna je raketa" sta govorila z Butlerjem vred tudi detrojtski odvetnik Maurice Sugar in Maynard Krueger, profesor ekonomije na čikaški univerzi.

Proti teptanju civilnih svobodščin

Kampanja proti radi- kalcem

Washington, D. C. — (FP) — "Zatiranje civilnih svobodščin delavcev in farmerjev vodi v fašizem", se glasi protest, katerega je poslalo 26 prominentnih ameriških odvetnikov, pisateljev in profesorjev predsedniku Rooseveltu. V protestu kritizirajo reakcijo, ki hoče potlačiti in uničiti civilne in politične pravice ameriškega ljudstva.

"Velebizniški in militaristični krogi so aktivni v kampanji, da državne legislature in zvezni kongres sprejmejo zakone proti radikalcem", je rečeno v protestu. "Ti hočejo, da federalna vlada ustanovi tajno politično policijo, kakršno imajo nekatere evropske države. Vse take poskuse in načrte, ki kršijo načela civilne in politične svobode, je treba takoj ubiti, ker so blateno naprjeni proti delavskim in farmerskim organizacijam. Reakcija jih skuša uveljaviti z namenom, da zaščitijo svoje interese."

Protest so med drugimi podpisali Sherwood Anderson, Zachariah Chafee, Jerome Davis, Paul H. Douglas, Harry Emerson Fosdick, Alexander Meiklejohn, Charles Edwards Russell in Frank P. Walsh, objavila pa ga je Unija za ameriške civilne svobodščine.

Konvencija farmer- sko-delavske stranke v S. Dak. odgodena

Mitchell, S. D. — Radi hudega mraza in velikih sneženih zametov je bila odgodena konvencija za ustanovitev farmersko-delavske stranke v tej državi. Vršiti bi se imela te dni, odložena pa je bila na 13. in 14. marca.

VLADA SKUŠA IZRAVNATI STAV- KO V AKRONU

Delavski department
poslal podtajnika Mc-
Gradyja, da posreduje

VZROKI STAVKE PRI GOODYEAR CO.

Washington, 27. febr. — Zvezni delavski department je včeraj poslal v Akron, O., središče kavčukarske industrije, svojega podtajnika Edw. McGradyja, ki bo skušal izravnati veliko stavko pri Goodyear Rubber kompaniji.

Akron, O., 27. febr. — Predsednik Goodyear kompanije, kjer je pred desetimi dnevi izbruhnila spontana stavka 14.000 delavcev, je ponovno odklonil pogajati se z unijo kavčukarskih delavcev. Predsednik Litchfield živi v oblegani tovarni od izbruha stavke, kjer nadzira tisoč skebov, ki istotako stanujejo v tovarni. Produkcija je paralizirana, ker so stavkarji zaprli vse vhode, tudi železniško progo, pri obeh tovarnah. Stavkarji so ignorirali injunkcijo mestnega sodnika in nadaljujejo z masnim piketiranjem. Okrajni šerif je včeraj rekel, da za enkrat ne misli prosiati governerja za državno milico.

Akron, O. — (UNS) — Od vsega začetka stavke pri Goodyear Rubber Co., največji kavčukarski družbi na svetu, oblega tisoč delavcev obe tovarni te družbe kljub silnemu mrazu. Na piketni straži, ki šteje več tisoč oseb — nekaj dni je štela od pet do šest tisoč stavkarjev.

— je ozebel v ušesa in noge že marsikateri delavec, kljub temu pa se ponovno vračajo v piketno službo, pravi S. H. Darlymple, predsednik United Rubber Workers unije.

Splošna stavka pri tej družbi se je izcimila iz serije "sedečih" stavk, ki so bile posledice velike nezadovoljnosti radi redukcije akordnih plač in poskusov družbe, da podaljša delovnik s šest na osem ur. Do spontane in neavtorizirane stavke 14.000 delavcev pri tej družbi je prišlo na sledeči način:

Pred nekaj tedni je prišlo do "sedečih" stavke v departmentu, kjer izdelujejo težke obroče za truke. Vzrok je bila redukcija plač. Kmalu za tem je prišlo do sličnega "incidenta" v sosednjem departmentu tovarne št. 1, radi redukcije plač za 10%.

Po teh dveh "sedečih" stavkah je družba odslavila 180 delavcev, med njimi 70 gradilcev obročev (tire builders) v tovarni št. 2. Po tovarni se je razširila govorica, pravi Darlymple, da so mesta odslovljenih delavcev zavzeli veliko novejši "skadrski" delavci (squads men). Proti tej politiki je med delavstvom nastal silen odpor. In ko je družba odklonila njih zahteve, je prišlo v tovarni štev. 2 do spontane stavke.

Ko so gradilci obročev v tovarni štev. 1 o tem izvedeli, so v znak simpatije zopet pričeli s "sedečo" stavko. Družba je za te delavce takoj ustavila svojo tovarniško kuhinjo in obenem prepovedala donajanje hrane od zunaj. Posledica tega je bila, da so tudi delavci v tej tovarni odšli v stavko.

Zatem se je pričelo obleganje tovarn podnevi in ponoči z masnim piketiranjem. Daljšava okrog tovarn znaša osem milj. Stavkarji so zaprli vse vhode in tudi preprečili vsak izvoz ali dovoz v tovarne. Mestni sodnik je postregel družbi z injunkcijo, ki naj bi ji omogočila dovajanje premoga. Akcija sodnika

(Dolje na 3. strani.)

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LITURNINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročnina: za Zdravsko državo (izven Chicago) in Kanado \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; in Chicago in Gledu \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta, \$1.88 na četrt leta.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$4.00 per year, Chicago and Gledu \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

One glasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in neopredeljenih članov ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, pesni, drame, poemi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v skladu, če je priložil pošto.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

PROSVETA

3557-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v objavo, na primer (Jan. 31, 1936), poleg vašega imena na naslovni strani, da vam je s tem datumom poteka naša. Ponovito je preverjeno, da se vam list ne uvozi.

Kje je katoliška fronta?

V ameriškem katoliškem tisku — kot časnikarji čitamo razne liste in druge publikacije od najreakcionarnejše skrajne desnice do naj-revolucionarnejše skrajne leve, kar nam pride v roke in kolikor nam dopušča čas — tu pa tam naletimo na frazo "katoliška fronta". Kje je ta fronta? V realnem življenju je ni nikjer. Katoliška fronta eksistira le v glavah katoliških propagandistov, ki si močno želijo take fronte.

Vsajdanji dogodki nam to potrjujejo. V gospodarstvu, politiki in socialnih vprašanjih so ameriški katoliki — slovenski tudi — razdeljeni po vseh strankah, skupinah, taborih in razredih kakor so ameriški protestanti, židje in ateisti. Enotnega programa med njimi ni, naj ga še tako poudarjajo in propagirajo. Enotnega ekonomsko-socialnega programa med katoliki ni, ker ga ne more biti. Ne more biti zato, ker katoliški kapitalist in revni katoliški delavec imata vsak svoje in drug drugemu nasprotno interese.

Vodilni katoliški kapitalist Al Smith je pred kratkim jasno označil svoje ekonomsko-socialno stališče. Ostali burbonski katoliški kapitalisti se kajpada strinjajo z njim, zelo malo je pa katoliških delavcev, ki bi mu pritrdili. Ali se katoliška duhovščina strinja s Smithom? Nekatera že, a vsa ne. Magr. John A. Ryan, znana katoliška "avtoriteta" v Ameriki glede socialnih problemov, je ostro obsodil Smithovo burbonsko-stališče in ga označil za "silly".

Socialni mazač Coughlin ima med katoliki in protestanti prijatelje in nasprotnike. Poročali smo že, kako sta dva katoliška kongresnika okrtala Coughlina v zbornici; drugi katoliki ga zdaj peregajo in se grdo znašajo nad svojimi brati v Kristu. Fakt je, da je Coughlin razcepil ameriške katolike v dva tabora. Vsi oni — in tudi nekatolički — ki so pristali inflacije, podpirajo Coughlina, oni pa, ki se boje inflacije, mu nasprotujejo in ga pobijajo.

Zanimiv je še eden pojav. Glavarji katoliške cerkve v Združenih državah nasprotujejo amendentu ustave, ki bi zabranil otroško mezdno delo, toda Frank P. Walsh, ki je tudi katolik, organizira med katoliki kampanjo za ta amendent in za ustavno prepoved otroškega meznega dela!

Taka je ta "katoliška fronta". V nobeni demokraciji državi se ni bilo moglo organizirati vseh katolikov, niti vseh protestantov ali pristavev katerekoli vere, na podlagi enotnega političnega ali socialnega programa. To je nemogoče, kakor smo že prej omenili, iz enostavnega razloga, ker med vsemi pristavi te ali one vere ni enakih življenjskih interesov. Vse pa ni glavni faktor, ki odločuje — ekonomske razmere so glavni faktor!

Dokler bosta v človeški družbi razreda izkoriščevalcev in izkoriščancev, bodo katoliki, protestanti, židje in brezverci na obeh straneh — kamor se spadajo po načinu pridobivanja svojih življenjskih potrebščin. Enotne verske fronte ne bo nikjer, razen če jo forsirajo s silo, kar se je običajno godilo v preteklosti in kar se godi še dandanes v despotičnih državah.

Kako pa je s harmonijo v čisto verskih zadevah? Katoliški nasprotniki župnika Coughlina podčrtavajo, da nasprotujejo le njegovim ekonomskim in socialnim točkam, dočim ga kot duhovna spoštujemo. Kongresnik O'Connor je pa šel dalj in je v kongresni zbornici kritiziral Coughlina tudi kot duhovna, ki "zanemarlja svoje duhovniške dolžnosti".

Te "duhovniške dolžnosti" nas sicer ne zanimajo, toda iz O'Connorjevega očitka spoznavamo, da tudi na religiozni strani ni vse pristno in pribito. Ze davno smo vedeli, da nešteti ljudje hodijo v cerkev samo iz navade in zaradi mnogih vplivov, samo da je "mir v družini in sosesčini, mir med sorodniki in mir pred očmi, ki dajejo kruh in druge koncesije". Na tisoče in tisoče ljudi je pod raznimi okolščinami prisiljenih, da delajo štafazo cerkvi, da si arcu ne dajo nič na ves verski formalizem.

Kaj pa "dušni pastirji"? Ali sami verjamejo to, kar drugim vtipajo v glavo? Joseph McCabe, ki je bil dvajset let frančiškan na Angliškem in celo bogoslovni profesor, pravi, (Dolje v zadnji koloni.)

Glasovi iz naselbin

"Premalo premoga"

Shirkleville, Ind. — V času silne zime, ki je pritiskala vse do 22. feb., smo vsak dan slišali radijska poročila, da je veliko pomanjkanje premoga v raznih mestih in tudi na deželi. V tej okolici so same majne. Več kot polovica jih je zaprtih, pravijo pa, da bodo odprli par rogov, medtem pa vemo, da je rev Shirkleville ustavljal obrat sredi najhujše zime. V tem rovu je delalo od štiri do petsto mož. To je bilo pred leti, potem pa vsako leto manj, tako da je bila zadnja leta polovica delavcev na listi. Lanskega maja pa je nenadoma prišlo povelje, da morajo vsi rudarji pobrati svoje orodje iz rova. Seveda so se morali pokoriti ukaz.

Kmalu je bilo vse v redu in rovi počili. Potem so začeli izbirati. Na delo je družba vzela le nekaj starih delavcev, večinoma mlade, ostali so pa čakali na priliko, da dobe delo. Nič ni pomagalo. Delali so le oni, ki jim je dala delo, in to vsak dan, ostali pa nič. In na 22. jan. so majno zaprli, sredi najhujše zime. Kot se sliši, je družba zato zaprla rovi, "ker se ne izplačeval". Ljudje je mnogo brez dela in brez premoga, dasi so vse okrog premogorovi. Vsa si lahko misli kakšno gospodarstvo je to.

Naši rojaki pa so se še prošlo poletje kar okorajžili in kupili kos sveta šest milj od tu ter na njem začeli kopati svoj šant. To je blizu Blanforda, Ind., na cesti 71. Z velikim trudom so pripotali do premoga, kar je seveda stalo precej denarja. Naredili so vse dobro, okej, tako da bomo imeli, če bo šlo vse po sreči, tudi v Indiani svojo slovensko majno. Saj pa jih že veliko čaka, da bi v nji dobili delo in zaslužek. Na društvenem polju pa kljub vsem kampanjam ne moremo napredovati, ker je mnogo rojakov brez dela.

Ivanka Fik, 461.

Malo odgovora rev. Slajetu Cleveland, O. — V A. D. sem čital dolgoletni dopis rev. Milana Slajeta iz Loraina, O., v katerem pravi, da urednik Prosvete ni dal pravega odgovora. Po mojem mnenju nima urednik Prosvete niti najmanjše dolžnosti, da bi dal kakšen odgovor fajmoštru Slajetu, ki ni član SNPJ.

Pri SNPJ sem že 12 let in sedaj član že pri drugem društvu, ker sem se preselil in vzel prestopni list, pa dosedaj nisem slišal še nobenega člana ne pri prvem ne pri drugem društvu, da mu je bila vzeta katerakoli krščanska pravica. Tudi še nisem slišal, da bi kateri član kritiziral urednika jednotnega glasila, četudi so pri obeh društvih ljudje, ki so katoliškega prepričanja. Da pa ljudje zapuščajo cerkev, to je pač druga stvar. Le poglejmo v našo slovensko Primorje, da vidimo, kaj se tam godi. Znan je, da je tam po cerkvah najhujše zatiranje našega naroda.

Ali je znano rev. Slajetu, da tam preganjajo slovenske katoliške duhovne? V Trnovem na Notranjskem sem dobro poznal dekana dr. Kržišnika. In kaj so naredili katoliški Italijani z njim in z njegovima dvema naslednikoma? Rev. Janka Dolenc sem osebno poznal. Ko so njegova izgnali, je prišel drugi, ki je tudi občutil pest katoliških Italijanov. Ah je bilo kdaj slišati kakšen protest zaradi barbarizma, ki ga uganjajo katoliški Italijani nad katoliškimi Slovenci?

Župnik Slaje ima prav, ko pravi, da je članstvo SNPJ katoliško, kajti tako je bilo rojeno, a to pa še ni rečeno, da je tudi tako ostalo. Izprejedalet je: Citati smo, da je reški škof, pod čigar škofijo od vojne naprej spada tudi trnovska fara, rekel zadnjemu dekani v Trnovem, ki je bil po narodnosti Poljak, da čemu neki se on briga za Kraseve oziroma Primorje, "saj to ni narod". Če nismo narod, ni smo ljudje in če nismo ljudje, tudi v nebesa ne bomo mogli!

Uredništvo Prosvete je sprožilo idejo svobodnomiselne šole. To je resnica. Toda pravila SNPJ nikogar ne silijo, da jo bi moral obiskovati, sploh se ne vtičajo v privatno življenje posa-

meznika. Slaje pravi, da je članom zabranjeno to in ono. To ni res! Sam sem se prepričal, da ni! In če se mi člani ne pritožijo, zakaj neki se neko drugi, ki ni član? Ker pa pravi, da je 95 odstotkov članov katoliških in da urednik Prosvete ne dela prav, postavite se na noge prihodnje leto na konvenciji SNPJ in obračunajte z našim urednikom! Toda to pravico ima edino članstvo, ne pa zunanji, kajti mi živimo v Združenih državah, ne v fašistični Italiji. Kakor hitro kdo malo pokritizira duhovnike, se brž spravijo nanj. Kaj pa v Italiji, kjer pošiljajo katolike na opustošene otoke, jih prepeajo, poženejo duhovnike čez mejo in uganjajo druge krvoločne čine? Kaj pa v Nemčiji, kjer ni nič boljše?

Rečem le to: Dajte nam dober zgled, pa bomo šli za vami. Toda zadnjič je Slaje pisal, ako bi bil on član SNPJ, da ne bi šel po inštancah, temveč na sodnijo. To ni delo pravega katolika; to je direktno hujskanje! Mi mu ne miramo in nočemo slediti, vsaj po tej poti ne. Našega urednika pa naj postavi pri miru. Bomo že sami uredili tako, da bo prav.

Frank Celin, 142.

Malo pojasnila

Walsenburg, Colo. — Prigibno pošiljam delno naročnino Prosvete, obenem pa želim omeniti, da pokojni Anton Katzman, ki je pred par tedni umrl v Frontenacu, Kans., je bil doma iz Konjice na Štajerskem. Nemški se ta kraj imenuje Gonobitz, slovenski pa kakor navedeno, ne pa Gonobelj, kakor je bilo napačno označeno v Prosveti 12. feb. Ker pokojnik zapušča več sinov in hčera, se mi zdi potrebno, da se njegov domovinski kraj pravilno označi, da bodo vedeli tudi oni, od kje prihaja, če slučajno ne vedo. Dotični kraj se nahaja v lepi Dravinski dolini in njegov dom je za veliko ceno Dunaj-Trst, tri kilometre od trga Konjice. Meni je bil njegov dom dobro znan, ker prihajam iz iste okolice. Po domače se je rekel pri Bređnarju. Če bi njegove otroke ali sorodnike zanimalo podrobnosti, jim lahko nadalje pojasnim, kajti nekatere osebno poznam, posebno pokojnikovega nečaka Stefana, Martinovega sina, ki se nahaja v Gallupu, New Mex., in je tajnik društva 120 SNPJ. Moj naslov: Box 605, Walsenburg, Colo.

Frank Vodnik.

Poročilo o družinski tragediji Willard, Wis. — Poročati moram le o žalostnih novicah. Še se niso dobro posušile solze pri družini Zagožen, ki je zgubila dobro, skrbno mater oziroma ženo, ki je bila spoštovana v celi naselbini in nam ostane v trajnem spominu, že se je spet oglašila smrt in posegla s svojo nesmiljeno roko v sosedovo družino. Družini Malnar je ugrabila dobrega moža in skrbnega očeta. Lahka naj jima bo ameriška gruda.

Dne 18. feb. se je odigrala pretresljiva tragedija pri družini Franka Lajkovića. Družina šteje 9 otrok. Že par let je Frank Lajkoviću rojilo po glavi, da mu je žena nezvesta, četudi mu je vsa naselbina dokazovala, da ni resnica, kar si on domišlja. Omenjena dne 18. febr. je vstopil v ženo spalnico in spet se je vnel prepri. Ona mu je ameje dokazovala, da ni res, kar on trdi. V razburjenosti je pogrebn revolver in začel se je o bupen boj. Poleg žene v postelji sta ležala dva otroka, eden 3 leta star in eden 2 in nekaj mesecev. Prvi je bil zadet v čelo in žena v prsa. V hišo je pritekel 24 letni sin in ukrotil očeta ter mu iztrgal revolver. Seveda je bilo za otroka in mater že prepozno. Če pa ne bi prišel, bi lahko postalo še več žrtve. Poklicani zdravnik je ugotovil, da sta otrok in mati mrtva.

Frank Lajkovič je bil poznan kot priden in dober gospodar. Njegova žena je tudi bila tiha in mirna žena ter dobra in skrbna mati. Frank je bil dober katolik. Ko to pišem, se nehoti spominjam onih vrtic v Amerikanskem Slovincu, ko se je tukajšnji rojak Frank Hren postavil na sodišču razporočil (naj mi oprost, ker ga omenjam). Dopis-

nik je z nekakim veseljem zapisal, češ, tako se zgodi z onim, ki ne veruje in ne hodi v cerkev. Vsekakor je Hren vedel, da lahko dobi sodnijsko ločitev zakona, F. L. pa je bil prepričan, da drugi ga ne more ločiti kot revolver. Žalostna resnica.

Na sodišču je Lajkovič vse po pravici priznal, kakor da se ni nič zgodilo. Spoznan je bil umor na prvem redu. Spoznal bo, da se bi bil lahko ločil od žene mirnim potom, ali prepozno bo. Tudi to naj bo nekaterim v dober zgled.

Zimo imamo tako mrzlo, da se mi zdi, ko pride pomlad, da bo živo srebro v toplomeru še vedno neke pod ničlo. V takih mrzlih dneh nam zmanjka štiva, tako da še enkrat vse stare časopise preberemo. Tako mi je prišel rojak M. P. zaboj starih časopisov. V G. N. sem čital dopis Franka Kržeta, ki opisuje, kako je slikar Perušek potoval in na Willardu imel bridke izkušnje oziroma izgubo. SND je bil brezplačno na razpolago, drugih stroškov pa itak ni bilo z razstavo slik. In Krže kritizira našo naselbino brez vsakega vzroka. Sploh pa je tako, če Perušek ima kakšno zgubo, je bila po lastni krivdi, kajti pretežna večina ljudi sploh vedela ni, da se nahaja med nami.

Letos je prestopno leto. Poleg tega pa je bila velika čast za vse Matije, ker smo to godovanje obhajali baš na pustni torki. Pri tem imam v mislih Matijo Pogorelec. M. Ostanek v Lorainu, O., pa si je gotovo vzel kar tri dni časa za to praznovanje, če se ne motim. Še nekaj. Tu v Ameriki je navada, da damo vsakih par let ženitvenico priliko, da se nas iznebijo, ako hočejo. V nekem časopisu sem čital, kako so se začele ponujati Hitlerju. Pa vse zaman, kajti skoro gotovo jo bosta Hitler in Mussolini popihala v vročo Afriko k "ta črnim".

Matija M. Bombach.

Dramski zbor Nada gre v Detroit

Chicago. — Hrvatski dramski zbor Nada bo v nedeljo 8. marca gostoval v Detroitu, Mich., z znano hrvatsko dramo "Urota Zrinsk-Frankopanska" na odru velike Rumunske dvorane na 1423 E. Farnsworth ave., blizu Russell st., v osrčju naše tamkajšnje najstarejše naselbine. Kaj je ta drama in kakšnega pomena je za nas, se je pokazalo na zadnjih treh uprizoritvah, ki jih je zbor Nada podal v Chicagu, Garyju in Milwaukeeju. Nad dva tisoč ljudi je že videlo Nadino uprizoritev te drame. Priprave so v teku že prošli par mesecev in sedaj so domala končane. Na naši detroitski uprizoritvi te zanimave drame se pričakuje velika udeležba. Pot iz Chicaga v Detroit je dokaj dolga in stane denar. Zato se tem bolj pričakuje, da se rojaki odzovejo v velikem številu, da se naša detroitska naselbina odzove in vidi to zanimivo zgodovinsko dramo dne 8. marca.

Josip Matoničkin.

Župnik Milan Slaje v A. D.

Cleveland, O. — V A. D. z dne 17. feb. se je zopet mimogrede oglašal rev. Milo Slaje iz Loraina, O., ki stavi vprašanja uredniku Prosvete. Prvo vprašanje je, odkod ima Molek prepričanje, da ni Boga. Če ne bo drugega odgovora ali če bo, naj reverend sprejme tale odgovor:

On ima prav tako lahko prepričanje, da ga ni, kot ga ima Slaje, da je. Kajti do sedaj vsi vi učitelji in duhovniki o kakšnem božanstvu v življenju, po smrti, v duši, nebesih, vica, peklju in o peklenskih niste dokazali še ničesar. Nikjer nimate nobene podlage, na katero se bi lahko opirali, da učite resnico. O Bogu, v katerega, kakor pravite, da verujete, če res verujete, ste bili poučeni, da eksistira, po Mojzesu, kajti pred njim so narodi verovali v več bogov. Sele njemu je prišlo na misel, da ni treba toliko bogov, ker eden zadostuje. Če se pa danes dobe ljudje, ki verjamejo, da tudi enega ni, so prav tako v pravem kot vi, ki trdite, da je!

Ako bi rev. Slaje vprašal mene, če jaz verujem, bi mu odgovoril prav tako, kakor je nekoč odgovoril neki plumber ali polagalec cevi nekemu katoliškemu

Poljaku na vprašanje, če verjame v višje bitje, ki je dejal, da verjame, ampak njegovo višje bitje nima brade.

Se tole: Bog ni tak kot ga prikazuje katoliška cerkev, pač v rev. Slaje. Ti trije učijo, da je Bog vseveden. Torej on že prej ve kakšnega človeka ustvari, on je vedel, da bo Slaje prišel napadati s svojimi otročarijami v A. D.; on je že prej vedel, da bosta mister Pirc in mister Debevc dala kolone svojega lista na razpolago, da bo v njih Slaje raztresal svoje katoliško otročarijo. Nadalje je Bog vedel, da bo vojna leta 1914, ki je zajela domala ves svet in da bodo katoliški Nemci pobijali katoliške Francoze, katoliški Italijani iz papeževe Italije najbolj katoliške podanike Avstrije in obratno. In on, kot oče teh otrok, ki so bili poginili v svetovno klavniko, je dopustil, da so mesarili eden drugega! In ti vojak, očete mnogih otrok, so morali zapustiti svoje družine in otroke, ki so jih ljubili bolj ko profitarški sistem, za katerega so šli v klavniko, ter so morali dati svoje življenje. In Bog, kot se nam ga prikazuje, naj bi bil dovolil vse to? Nikoli ne!

Saj nas je mnogo očetov in sinov, ki se nas danes smatra za navadna zemeljska bitja, in rad bi poznal onega, ki bi dopustil, da se bi njegovi sinovi pobijali ter zapustili svoje otročice in žene v revščini in trpljenju. Prepričan sem, ako se bi hotelo kaj takega zgoditi, da bi vsak oče to preprečil, ako bi bilo v njegovi moči. In tudi Bog, ako je vseveden, bi ne bil ustvaril človeka, da se bodo rodila ljudstva, ki se bodo pobijala. Torej Slaje, Molek in jaz lahko verjamemo, ali pa ne, da neke eksistira višje bitje. Naša vera pa še ne bi bila dokaz, da je to res, kar mi verujemo.

Po domače povedano je rev. Slaje to, kar je, zato, da si s tem služi kruh. Ako ga ne bi pričakoval v župnišču od svojih faranov, bi se lahko zgodilo, da bi pristopil k SNPJ in bi na konvenciji kandidiral za urednika! In prav nič bi se delegatje ne vprašali, v kakšnega boga veruje in če na misel bi mu ne prišlo, da pripada h katoliški veri. Prav tako je z ostalimi katoliki. Oni so pristopili k SNPJ zato, ker jim je nudila boljše pogoje kot takratne slovenske verske podpore organizacije. In v tem oziru je bila voditeljica v vseh ozirih. Zato je postala priljubljena in slovensko delavstvo je šlo tja, kjer je dobilo največ ugodnosti, neoziraje se na svoje versko prepričanje. Kajti kadar je rojak bolan, potrebuje zdravil, zdravnika, bolnišnico. Ker živi in dokler živi, mora uživati hrano, zakar pa mora plačati; da bo lahko plačal, zato se je zasigural za take slučaje. Brez telesne hrane ne more živeti niti reverend Slaje, lahko pa se živi brez duševne hrane, posebno katoliške! Tudi Milan bi lahko živel brez te hrane, pa če bi uči svoje ovčice o posmrtnem življenju ali ne.

In tako so prišli slovenski katoliki v SNPJ, kajti njihova triga je bila, kako živeti na tem svetu in da preskrbijo nekaj za svoje po svoji smrti. Za svoje duše se niso brigali, ker so bili prepričani, ako so kje nebesa, da so jih gotovo baš oni kot pošteni delavci najbolj zaslužili, in Bog jim bo vseeno vrata odprl, pa četudi se Milan šteje za nebeskega "formana" s privilegijem, da bo vsakemu članu SNPJ lahko rekel: "You are fired!"

Urednik Prosvete nikomur ničesar ne usiljuje, le priporoča idejo, članstvo pa je z večino odgovorilo, da se z njo strinja. In kaj sedaj, Milče? Ali bo stavil še več vprašanj uredniku Prosvete? Priporočam mu, da jih prihrani zase. Naj ne bo otročji, naj posnema svojega kolega rev. Hribarja, ki se v sedanjih časih preveč ne briga ne za SNPJ ne za urednika Prosvete. Naš urednik ima pravico, da priporoča, in kar članstvo odobri, je končnoveljavno. Ker se jih je že mnogo oglašilo, da želijo svobodnomiselno šolo, in če bo ustanovljena, kaj bo potem storil mister Slaje?

Kaj smo storili mi z urednikom našega glasila vred, ko je sodnik odločil, da morajo člani

Delavstvo, demokracija in država

Zunanja moč države ne obstoji toliko v dobro organizirani vojaški moči kakor v notranjem soglasju in sožitju vseh ljudskih plasti. Za varstvo države določeno vojsko se rekrutira — bodisi pod sistemom splošne vojaške obveznosti, bodisi prostovoljnega nabiranja — iz pripadnikov vsake države. Struje in napetosti, ki so med posameznimi ljudskimi plastmi, učinkujejo močnejše ali slabotnejše povod. Pa brez ozira na čisto vojaško stališče se moderne države iz "civilnih" notranjih in gospodarskih razlogov trudijo, da čim bolj izravnajo napetosti in ljudski celoti.

Tozadevnih poskusov ni malo. Ne samo zadnjih letih, temveč tudi v preteklosti, ki je že za nami, so poskušali posamezni despoti množico ljudstva spojiti z državo samo, to pa pravi, ljudstvo v vseh njegovih stanih vzpajati za brezpogojno priznavanje ne samo države, temveč tudi vsakokratnega političnega sistema. Najoriginalnejšo metodo je uporabljal "stari Fritz", pruski kralj, ki je nekoč vladal Judu, ki se je hotel skriti pred njim, ker se je bal svojega kralja, in ga je za tazo pretepel palico, rekoč: "On naj se me ne boji, temveč naj me ljubi." Ker se v državnem življenju ljubezen in zaupanje ne pridobi z batinanjem in koncentracijskimi taborišči, si nekatere države prizadevajo, da bi vzgojile svoje državljane tako, da ti svoje države sicer ne ljubijo več kljub zunanemu priznanju, temveč se je boje in so poslušni iz strahu, torej ne iz ljubezni in prepričanja.

Star nemški pregovor pravi "sila še Bogu hudo dene" in še drastičnejši je pregovor, ki pravi, da lahko priženeš vola do vode, ne moreš ga pa prisiliti, da bi pil. Tako nas učijo iz svetovna zgodovina, da politični sistem diktature traja vedno samo nekaj časa kljub prisilnemu in hrupnemu "oboževanju", ki ga ljudstvo prisilno izkazuje vsakokratnemu diktatorju. Čim viharnejše so bile zapovedane in izsiljene manifestacije, tem prej je prišel konec slavljenja. "Hozani" je sledilo "krikanje ga!"

Ta razvoj tudi dandanes ne počiva, temveč se neprestano ponavlja. Sedanjost in prihodnost ne bosta obvarovani pred tem, če se ne posreči v vsaki državi vzgojiti slehernega državljanu, da bo prostovoljno priznaval državo kot ljudsko celoto, ne pa kot domeno neke stranke. Da morata pri tem izpasti vsak pritisk in prisila, je iz prej povedanega naravno. Država kot ljudska celota mora biti posamezniku tak blizu in naklonjena, da gleda na njo kot na "svojo" državo.

To stališče je danes potrebnejše kakor kdaj prej, je pa tudi mnogo težje posegljivo. Z industrializacijo večine držav zvezan gospodarski sistem je napravil razdor med posameznimi deli narodov. Gospodarska nasprotstva ne ustvarjajo socialno napetost tako, da so si posamezni člani istega naroda tuji, da, čisto tuji sovražni. Gospodarska napetost se da pri debri volji zmanjšati z ustvarjenjem gospodarske demokracije, ki naj zagotovi delovnemu človeku njemu pripadajoči vpliv in pravico odločanja. To se pa more zgoditi le tedaj, če je dana delavstvu popolna politična svoboda in družabna veljava, ugled. Torej ne navidezna demokracija, ki je je danes v izobilju, temveč prava in resnična ljudska demokracija je potrebna.

Taka državotvorna demokracija je pa mogoča le tedaj, če ima široka množica duhovnih in ročnih delavcev občutek, da je v svojem lastnem narodu ne formalno, temveč praktično, dejansko enakopravna in enakovredna. To občutek, ki ga mora privesati sigurnost, ni mneni ukoreninjenosti državne misli v množici in zagotovitev resnične politične demokracije. Delavstvo ne sme biti "Stimmvieh", volilni plen brezvestnih frazerjev in obljub, temveč mora soustvarjati pravo ljudsko demokracijo v najboljšem pomenu te besede — in dejanja.

Tega ne more opraviti nož katerega koli kirurga, torej nikako nasilje, ne diktatorske strankarsko-politično, temveč preporod demokracije, ki je danes bolj kakor kdaj prej potrebna, da narode v Evropi osvobodijo in jih sodbodne ohrani ter s tem vsem svetu prinese mir.

Gautier Ambrose v pariški reviji "Europe"

Priseljevanje iz Jugoslavije v minoleto letu

Kako težko je dandanes dobiti priseljeniško vizo, je najbolj razvidno iz priseljeniških podatkov za fiskalno leto, ki se je končalo 30. junija 1935. Dočim skupne kvote raznih držav znašajo 153,774, le 17,291 kvotnih viz je bilo izdanih, kar je le 11% razpoložljivega števila. Povrh teh kvotnih viz pa je bilo izdanih 50,855 izvenkvotnih viz za žene in otroke ameriških državljanov.

Kvota za Jugoslavijo znaša 845, na račun katere kvote pa je bilo izdanih le 246 (29%). Izvenkvotnih viz za Jugoslavo je bilo 258. — FLIS.

(Dolje je prvi koloni.)

da je med katoliški duhovščino okrog 70 odstotkov skeptikov, to se pravi, da ne verjame uče resnice ali zmoto. Med protestantstvom pridigarji je pa odstotek skeptikov veliko večji.

Taka je "katoliška fronta"!

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

UMOR SREDI MARIBORA — NA DRAVSKEM MOSTU

Mesar Knapčič z nožem umoril
branjevko Konradovo

Ljubljana.

Dne 11. feb. se je sredi Maribora dogodil strašen umor. Mesar Ferdinand Knapčič, star 43 let, je srečal na dravskem mostu nekaj pred poldnevom branjevkino Teresijo Konradovo, potegnil mesarski nož ter ranjeval tako okoli, da je na mestu izkrevlaval. Morilec je vrgel nož v Dravo in odšel v mesto, kjer ga je stražnik aretiral.

Umor je izvršil iz maščevanja, iz sovraštva do Konradove, ki je njemu in njegovi sestri uveljavila 6000 Din. Morilec je izpovedal sam z vso odkritostjo, odkod sovraštvo do Konradove.

Knapčičeva mati se je leta 1928 zavarovala pri neki zavarovalnici za 22.600 Din. Ko umre, naj bi zavarovalnica pripadla sinu Ferdinandu in hčeri Rozi, poročeni Knapčič. Ker pa mati kesneje ni mogla plačevati zavarovalnih prispevkov, je leta 1932 oddala zavarovalno polico branjevki Konradovi s pogojem, da mora polico prodati Ferdinandu, če bo kdaj zmogel povrniti Konradovi od nje vplačane zneske, v nasprotnem primeru pa naj Konradova bodu dvigu zavarovalnine izplača 6000 Din njenemu sinu Ferdu in 6000 Din hčeri Rozi, drugo pa obdrži sama.

Knapčič ni mogel zaslužiti toliko, da bi bil lahko polico odkupil od Konradove, ko pa je 1934 mati Knapčičeva res umrla, je dobila Konradova od zavarovalnice izplačanih 20 tisočakov v treh obrokih, ni pa plačala dogovorjenega zneska ne Knapčiču, ne njegovi sestri. Knapčič jo je opominjal, ona pa je rekla, da ne plača nič, pa čeprav je pogrebne stroške poplačal Knapčič sam. Zavarovalnik je Konradovo in ta sovarnost se je še poostрила, ko je postal Knapčič brezposeln, a videl Konradovo, kako vozi na trg prodajati in kako je spravila v svoj žep vseh 20 tisočakov.

Izgubil je delo, moral je prosi ti podpore pri znanih in sorodnikih, bil dolžan, ker je plačal materin pogreb, Konradova pa ni hotela dati niti dinarja, čeprav bi bila dolžna izplačati mu 6000 Din — vse to je napolnilo Knapčiča s tako mržnjo do Konradove, da je slepo planil z nožem nanjo, ko jo je srečal na Dravskem mostu. Nič se ne spominja, kolikokrat je zamahnil z nožem in kam, ko pa je Konradova omahnila, je vrgel nož čez ograjo v Dravo in odšel kakor mesec v mesto, kjer so ga aretirali.

Knapčič izjavlja na policiji, da ni imel namena umoriti Konradove, da jo je hotel le nekoliko kaznovati za njeno skopuštvost. Rane, ki jih je zadal žrtvi, so bile smrtonosne, nobena pomoč ne bi pomagala.

Obdukcija je ugotovila osem rane, od teh eden absolutno smrten, eden smrtno nevaren. Knapčiča so izročili sodišču.

Vlom v Metliki. — V Brčicah je bilo pred dnevi vlomljeno v hišo posestnika Martina Černogla-Selerja iz Grabrova. Odnesli so veliko steklenico žganja (52 litrov), nekaj vina in drugih stvari. Orožniki so se istega dne prišli vmetli. Pri ciganu Hudorovu na Svržakih so zalotili dva sumljiva potepuha, ki so ju aretirali. Sta to Jože Dimec iz Bregov in Stefanec iz Mrtvic v trškem okraju. Bila sta pajdala zaprtega Urbanca in oba sta bila že večkrat kaznovana. Prijeli pa so tudi cigana Hudorovca Marka in neko ciganko, aretirali pa so tudi posestnika Antona Govednika iz Rosalnice, ker ga izpovedi aretirancev obremenjujejo. Vse so odvedli v metliške zapore.

Dva nova uspeha ruske umetnosti. — Ze nekaj časa nas naša izvajajoča glasba opozarja na glasbene umetnine sovjetske Rusije. Se do nedavna nisi slišal pri nas ne na opernem odru ne v koncertni dvorani dela kakšnega dobrega Rusja, tako da javnost sploh ni vedela, ali je ruska umetnost v glasbi še tako živa,

sprejeli resolucijo proti tej bolj ševizaciji Narodnega gledališča in tudi proti tistim katoliškim kulturnim delavcem, ki so to komedijo hvalili v "Slovencu", namestu da bi delo napadli zato, ker je njegov avtor doma slučajno iz Sovjetske Rusije. Kajti komedija sama je nedolžna, vesela igra, izgrajena na navadni pomoti: mlado dekle se uč svoj prvo igralsko vlogo nesrečne nezakonske matere. Prijateljica prisluškuje in misli, da bo ona res dobila otroka. To se raznese, zaljubljeni se porazgube, stari obupani itd., dokler se pomota ne pojasni. Nič pohujšljivega, nič boljševeškega, celo nasprotno: tudi norčevanje iz nesmiselnega oboževanja vseh novotarskih muh, ki jih je polno povsod, kjer se kaj novega ustvarja. In ob tem nedolžnem "Tujem detetu" se je klerofašistična garda pod vodstvom bogoslovnega profesorja dr. Ehrlicha tako razkročila o pohujšanju in boljševeizaciji, da je dosegla prepovedi! Zdaj, po nekaj mesecih je nekeje vendarle zmaga pamet in je "Tuje dete" spet dovoljeno. To da maež, ki si ga je s svojim nasiljem pripeljala vsa tista klerikalna gospoda, ki je prepoved dosegla in v isti sapi govorila, da je ravno katoliška prosveta ohranila stoletja pravo slovensko narodno kulturo, zaradi česar naj bi bilo treba zapreta vrata takim umetninam, kakršno je "Tuje dete" — ta maež bo ostal in se je uvrstil v vrsto nekulturnih dejanj, ki jih je zagrešil slovenski katolicizem od početka do danes. Pljuvanje v Prešernove "svinjske pesmi", pljuvanje v Jenkove pesmi, davljenje Levstika, preganjanje Gregorčiča, sežiganje Cankarja, preklinjanje Županciča, nasilna borba proti tujim mojstrovimam, če ne smrdi po klerikalizmu — to je "kulturno" delo slovenskega katolicizma. Da pa je slovenska publika vendarle bolj dozorala od klerikalnih prosvetarjev, je pokazala spet prva predstava "Tujega deteta" po prepovedi. Vse dramsko gledališče polno do vrha, navdušeno ploskanje in vzkljanje! Pri svoji gonji proti taki "boljševeizaciji" gledališča so se klerofašisti sklicevali na "verni, pošteni slovenski narod". Kaj morda publika, ki je z divjim ploskanjem pozdravljala opero "Katarina Izmajlava" in "Tuje dete", dvoje umetnin iz sovjetske Rusije, ni bila del tega slovenskega naroda? Bodo klerofašisti proglasili te gledališke obiskovalce za "izdajalce slovenstva, za pokvarjeno brezdomovinsko bando?"

Zrtve

Pred hišo mlade gospodinje stoji star berač. Rad bi vsaj grizljaj toplega za pod zobe.

Mlada žena ga nekaj časa pozorno gleda, potem ga pa vpraša: "Nekam znani se mi zdite! Ali niste eden izmed tistih, ki ste nam poleti pomagali pri delu in sem vam dala kolač, ki sem ga sama spekla?"

"Drži, gospa. Trije smo bili, jaz sem edini med njimi, ki sem po oni jedati ostal živ."

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte ga!

Federacija prezrla Lewisovo ponudbo

Vprašanje organiziranja jeklarskih delavcev

Washington, D. C. — (FP) — Eksekutiva Ameriške delavske federacije je naznanila, da ne bo upoštevala ponudbe Odbora za industrijsko organizacijo, ki jo je obvestil, da je pripravljen prispevati pol milijona dolarjev v sklad za financiranje organizatorne kampanje med jeklarskimi delavci. Poleg tega je ta odbor, kateremu načeluje John L. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA, izjavil, da bo poslal tudi izurjene organizatorje med jeklarske delavce, da jih pridobijo za unijo. Ponudba je bila odklonjena, ker je vsebovala prosveto, da se mora jeklarske delavce organizirati v industrijski uniji.

V pismu, ki ga je Lewisov odbor naslovil Greenu, predsedniku ADF, je rečeno, "da so jeklarski delavci naklonjeni industrijski uniji. Mi smo pripravljene sodelovati z Ameriško delavsko federacijo v organizatorni kampanji, ki mora sleteti na široki podlagi. V to svrhu je potreben sklad \$1.500.000 in mednarodne unije, katerih predsedniki tvorijo Odbor za industrijsko organizacijo, bodo prispevale v ta sklad \$500.000, ostalo vsoto pa naj zberejo druge unije, vključene v Ameriški delavski federaciji."

V drugem pismu, ki ga je odbor za industrijsko organizacijo naslovil Greenu, je ta odločno povedal, da bo še nadalje funkcioniral in se ne bo pokoril odloku eksekutiv ADF, ki zahteva razpustitev odbora. "Prišli smo do zaključka, da oni, ki obrekujejo naš odbor kot dualno organizacijo, niso zainteresirani v gibanje, čigar cilj je organiziranje delavcev v industrijskih masnih produkcijah," je rečeno v pismu. "Obdolžitve, da hoče odbor uzurpirati funkcije, ki spadajo v območje Ameriške delavske federacije, so neutemeljene. Mi nismo razkora v vrstah organiziranega delavstva, temveč bomo posvetili vse svoje energije gradnji industrijskih uni in v industrijskih masnih produkcijah."

Pismi so podpisali vsi člani Odbora za industrijsko organizacijo in s tem so pobili govorice o sporu med njimi, ki so jih širili nekateri zagovorniki poklicnega unionizma.

ADF kritizira stanovanjski načrt

Vlada dala nove koncesije privatnim interesom

Washington, D. C. — Najnovejši administracijski načrt glede financiranja stanovanjskega programa je izval ostre kritike s strani organiziranega delavstva. Stanovanjski odbor Ameriške delavske federacije, ki je bil imenovan na zadnji seji eksekutiv v Miamiu, Fla., je napadel federalno stanovanjsko upravo, ki ji je bila poverjena odgovornost za izvajanje stanovanjskega programa. Napad je sledil naznanilu, da je predsednik Roosevelt na konferenci z uradniki stanovanjske uprave odobril njihove sugestije, naj vlada garantira do 90 odstotkov ocenjene vrednosti hiš, ki jih zgradi privatni kapital. Odbor ADF naglašja, da je federalna stanovanjska uprava s tem naravnost povabila privatne interese, naj izvajajo federalno blagajno, ker bodo ti lahko manipulirali stroške in kontrakte, da bo moralna federalna vlada nositi vse izdatke, poleg tega pa bodo pobasali v svoje žepe velike profite.

Stanovanjski program je že več tednov predmet ostre kontroverze med uradniki v Rooseveltovi administraciji. Ena grupa, kateri načeluje tajnik za notranje zadeve Ickes in H. L. Hopkins, načelnik federalne relikne uprave, insistira, da mora vlada direktno subvencionirati gradnjo cenjenih delavskih stanovanj. Če se bo zanašala na privatne interese in jim nudila da-

lekošne koncesije, jih delavci ne bodo nikoli imeli.

Ickes in Hopkins se morata boriti proti reakcionarni grupi, ki jo vodi Stewart McDonald, načelnik FHA, in P. Grimm, zemljišnji vešak v federalnem zakladnem departmantu. Slednji niti ne prikriva dejstva, da so mu koristi privatnih interesov najbolj pri arcu.

Stanovanjski odbor ADF je prepričan, da je stanovanjski program obsojen na polom, ako bo reakcija imela glavno besedo. Iz tega razloga zahteva temeljito revizijo načrta.

Federalna stanovanjska administracija je bila ustanovljena pred dvema letoma. Prvi načelnik je bil J. A. Moffett, direktor Standard Oil Co., ki je moral resignirati, ko je bilo dokazano, da v svoji kapaciteti služi privatnim interesom. Drugi, ki so mu sledili, niso bili nič boljši.

Zmaga krojaških delavcev v N. Yorku

Podjetniki popolnoma kapitulirali pred grožnjo stavke

New York. — Sto in pet tisoč organiziranih krojaških delavcev v industriji za ženske obleke je zadnje dni praznovalo eno svojih najslavnejših zmag. Zmagali so na vsej črti brez stavke.

Stavka je visela nad to oblačilno industrijo še dva tedna nazaj. Bila bi največja stavka v zgodovini mesta, ako bi ne prišlo do podpisa nove pogodbe. In prav to dejstvo, grožnja kompletne splošne stavke ob pričetku spomladanske sezone, je bilo dovolj za podjetnike, da so se podali. Vedei so namreč že vnaprej, da bodo morali kapitulirati prej ali slej.

Za mirno poravnavo spora t-mata velike zaaluge tudi Julius Hochman, vodja newyorških krojačev, in David Dubinsky, predsednik mednarodne krojaške unije ILGW, ki sta z veliko spretnostjo vodila pogajanja s petimi podjetniškimi zvezami.

Prošli teden so krojaški delavci praznovali to zmago s velikim shodom v Madison Square Garden in v več drugih dvorah mesta New Yorka kakor tudi v bližnjih mestih New Yorka in New Jerseyja. Praznik so imeli sredi tedna in na shodih ratificirali novo pogodbo.

Madison Square Garden je bil zaseden do zadnjega kotička, 24.000 sedežev, tisoči pa so poslušali program zunaj dvorane po zvočnih aparatih. Program so otvorili skupni pevski zbori te unije z "Internacionalo", sportni odseki so nastopili v krojih in godbe igrane. Nastopilo je šest glavnih voditeljev unije in župan LaGuardia, William Green pa je govoril po radlu iz Washingtona.

Od 1909 je to prva večja zmaga, ki so jo newyorški krojači dobili brez stavke. Glavne pridobitve v novi pogodbi so:

Odgovornost za delovne razmere, vključivi cene za akordno delo, nosijo tako zvan "jobberji" ali kontraktorji, ki oddajo delo podkontraktorjem, pri katerih je uposlenih 80% vseh krojaških delavcev. Prej je ta odgovornost bila v rokah podkontraktorjev s posledicami, da je vsak grizel plače kolikor je mogel ne glede na unijako lestvico. Pod novo pogodbo bodo enake plače za enako delo po vseh tovarnah, ker kontraktorji ne bodo mogli več izigravati podkontraktorjev drugega proti drugemu.

Kontraktorjem bo dovoljenih le toliko podkontraktorjev, kolikor jih bodo potrebovali za svoja naročila. V preteklosti so imeli pri tem proste roke in so lahko poljubno najemali ali pa odslavljali kontraktorje. Posledica tega je bila, da je bilo vsako leto do 25.000 delavcev ob delo.

Nizje plačanim delavcem je bila plača zvišana za sedem odstotkov, za druge pa ostane v veljavi prejšnja lestvica kakor tudi 35-urni tednik. Noben delodajalec ne sme premestiti svoje delavnice izven petcentne transportacijske cone. Za kršitev pogodbe bo plačal vsak delodajalec kazen.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

6857-59 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Podporna Jednota

Inštop. 17. junija 1907 v državi Illinois

Tel. Rockwell 4944

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:

VINCENT CANKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, tajbol.odd.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik.....996 E. 74th St., Cleveland, O.
JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik.....1198 E. 170th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODBOR:

MATH PETROVICH, predsednik.....595 E. 140th St., Cleveland, O.
ANTHONY CVETKOVICH.....983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
JOHN OLIP.....149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

FOROTNI ODBOR:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRČELJ.....Box 267, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.
FRANK BARBICH.....19511 Muskoka Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR:

FRANK ZAITZ, predsednik.....2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
RED MALGAJ.....25 Central Park, Peru, Ill.
ACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POSOBI:—Korrespondenca s glavnimi odborniki, ki deluje v gl. uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki so namenjena na pogo gl. predsednika, naj so naslovljena na predsednika.
VSE DOKUMENTE in listine, ki so tičejo gl. upravnega odbora in jednote, naj so poslane na gl. tajnika.
Vse zadeve, ki se tičejo gl. blagajnika, naj so poslane na gl. blagajnika.
Vse zadeve v zvezi s blagajniškimi posli, naj so poslane na blagajnika.
VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj so poslane Franku Štiku, predsedniku nadzornega odbora.
VSE PRITOŽBE na gl. porvali odbor so naj pošljejo na John Gorška, predsednika porvalnega odbora.
VSE PRITOŽBE in drugi splošni pomenilni, oglaš, naslovljeni in splošni vsi, kar je v zvezi s glavnimi odborniki, naj so poslane na "PROSVETO", 6857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Korrespondenca s strani upravnega odbora in jednote, ki se tičejo gl. upravnega odbora, naj so poslane na gl. tajnika.
Vse pomenilne in druge zadeve, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote, naj so poslane na gl. tajnika.
Vse pomenilne in druge zadeve, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote, naj so poslane na gl. tajnika.
Vse pomenilne in druge zadeve, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote, naj so poslane na gl. tajnika.

Vsi delavci morajo biti člani unije in noben delodajalec jih ne sme najemati skozi privatne uposlovilnice. Otroško delo je odpravljen — pod 18. letom ne smejo nikogar uposliti. Nova pogodba vključuje še večje številne drugih ugodnosti, med njimi tudi kontroliranje novih strojev, tako da delavci ne bodo trpeli radi njih uvajanja.

Vse to so krojaški delavci dosegli, ker so močno organizirani in imajo inteligentno ter bojevito vodstvo.

Vlada skuša izravnati stavko v Akronu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

pa se je izkazala kot prazna gesta, ker je tudi ljudski sentiment na strani stavkarjev.

Darlymple pravi, da unija ne more krčiti injunkcije, ker stavke sploh ni okleala, ampak je nastala spontano. Vodstvo stavke je seveda prevzela unija, ki je poleg tega tudi zelo zaposlena v vpisovanjem novih članov. Lewisov Odbor za industrijsko organizacijo ji je zadnje dni poslal na pomoč dva trenirana organizatorja, Adolpha Germerja in Powersa Hapgooda, in kakor poročajo iz Washingtona, bodo poslani še trije nadaljnji organizatorji. Delavce pri tej družbi bodo skušali popolnoma organizirati.

Veliko novih članov so zadnje dni dobile tudi unije pri drugih kavčukarskih družbah. Na zadnji seji unije pri Goodrich kompaniji je bilo sprejetih 700 novih članov. Slično je tudi pri Firestone družbi.

Japonski fašistični puč udušeni; 3000 oficirjev izvršilo masaker

(Nadaljevanje s 1. strani.)

no stanje. Popoldne so se pojavile v mestu čete pomorščakov.

Značilno je to, da bi bila cesarska garda a poljevo vred lahko strla revolto v dobri uri, če bi bila nastopila z orožjem proti rebelnim častnikom, ali na neki višji ukaz — menda na mikadov — ni smel nihče streljati na upornike in morilec. Vojaštvo je le obstopilo poslopja, v katerih so se nahajali pučisti in začela so se pogajanja. Pučisti pa tudi niso hoteli streljati, da bi bili dobro oboroženi. Vojaštvo je takoj zastražilo stanovanja vseh državljanov, ki so še ostali živi.

Sanghaj, 27. febr. — Kitajski vladni krogi v Nankingu so bili večeraj v silnem strahu, ko so izvedli o-oficirskem puču v Tokiju, kajti pričakovali so nove agresivnosti na Kitajskem v slučaju, da skrajni militaristični fantatiki prevzamejo japonski režim v svoje roke. Danes so se malo oddahnili.

London, 27. febr. — Vojaški puč v Tokiju je sprva alarmiral vladne kroge po Evropi, zlasti v Angliji, Franciji in Sovjetski uniji. Najmanjšega dvoma ni, da bi nastop vojaškega fašizma na Japonskem zelo prizadel zunanjo politiko vseh evropskih vele-sil.

Rekordna produkcija zlata v kanadski provinci

Toronto, Ont. — Vsi rekordi v produkciji zlata v severnem delu province Ontario so bili posekani preteklo leto. Vrednost produciranega zlata se ceni na štiri milijone dolarjev, porast 35 odstotkov v primeru z l. 1934.

Hearst izgublja na oglasih

Chicago. — Tukajšnji Hearstov Herald-Examiner in njegov New York Journal sta tudi v januarju izgubila na oglasih. Ostali mesečniki listi v teh dveh mestih so napredovali v oglasih za 7,7 ost. v primeru z lanskim januarjem.

Agitirajte za Prosveto!

Nova ameriška bombna letala v poletu nad New Yorkom.

Dolina meseca

ROMAN

Spisal JACK LONDON—Prevodil Vladimir Lovrić

A tujec je planil udaru naproti, in ravno ko se je zdelo, da ga mora zdrobiti, se je pogreznil v čelo odbojnega vala in izginil. Mogočna gmota vode se je grme podrla na breg, a nad njo se je pokazala rumena glava, iztegnjena roka in del ramena. Le malo sunkov je utegnil napraviti, ko se je že moral zariti v drugi odbojni val. V tem je bil njegov boj — plavati proti morju vzdolž valovom, ki so hrumeli proti obali. Kadarkoli se je potopil in izginil izpred oči, je Saxon prenehala dihati in sklenila roke. Časih, kadar se je voda zavallila preko njega, ga nista mogla takoj najti, in ko sta ga spet zagledala, je bil že mnogo čevljev dalje, na drugem kraju, kamor ga je bil vrgel peneci se val kakor drobno iver. Mnogokrat je bil viden, da bo omagal in ga bo vrglo na breg, a ko je minilo pol ure, je imel vnanji rob odboja že za seboj in je krepko plaval na vrhu valov, ne da bi se moral potapljati. Kmalu je bil tako daleč, da sta ga le zdaj pa zdaj našla z očmi, drobnost, izginjajočo piko v daljavi. Nazadnje se je tudi ta utrnila in Saxon in Billy sta se spogledala, ona osepala nad plavalčevu hrabrostjo, med tem ko so se Billyju iskriše vnanje oči.

"To ti je plavac, ta dečko, to ti je plavac," je zapel njegovo hvalo. "Niti trohice plavalčevosti ni v njem. — Veš, jaz znam plavati samo v krnici in v mirnih zalivih, a zdaj se bom učil tudi plavanja v morju. Če bi znal, kar tale zna, bi bil tako ponosen, da se mi niti približati ne bi smela. Da, Saxon, Bog mi je priča, to bi me bolj veselilo, kakor če bi imel tišo farm. O, tudi jaz plavam, povem ti, ko riba — a plavanja, kakor ga je ta pokazal, še nisem videl na svetu. Ne ganim se z obale, dokler se ne vrne. Čisto sam tam zunaj na valovih, ki se kopijo kakor hribi, pomisli! Ta ima dobre živce, da bi ga vrag!"

Saxon in Billy sta dirjala po obali sem ter tja, preganjala drug drugega s štrnami morske trave, ki sta jih vihala kakor biče, in se igrala kakor otroka. To je trajalo celo uro in šele ko sta spet obujala čevlje, sta zagledala rumeno glavo, kako se je bližala bregu. Billy je stal tik na robu odboja, da bi ga sprejel; in ko se je vzdignil iz vode, ni bil več bel kakor takrat, ko je planil vanjo, ampak rdeč od udarcev, ki mu jih je bilo zadalo morje s svojimi mokrimi pestmi.

"Pravi čudež ste, ne morem si kaj, da vam ne bi povedal," ga je z odkritim občudovanjem pozdravil Billy.

"Danes so bili res hudi valovi," je odvrnil mladi mož in vlnjudo pokimal.

"Pa ne da bi bili kak bokač, ki se nisem ališal o njem?" je vprašal Billy, ki ga je neznanec mikalo izvedeti, kdo bi utegnilo biti to čudo telesne spretnosti in moči.

Neznanec se je zasmejal in zmajal z glavo; Billy ni mogel slutiti, da je stal pred njim bivši kapitan vseučilniške enajstotice in slučajno tudi rodbinski oče in pisec mnogih knjig. Z večjim očesom je premeril Billyja, kakor hrusta, ki bi rad postal veslač.

"Tudi vas je nekaj videti," ga je pohvalil. "Slečenemu vam najbrže ni zlepa enakega. Ali imam prav, če sodim, da ste v ringu nekolikant doma?"

Billy je pokimal. "Moje ime je Roberts." Plavac je zgrbančil čelo, kakor da bi se zanimal izkušal spomniti tega imena.

"Bill — Bill Roberts," je dodal Billy.

"Oho! Pa menda ne 'veliki' Bill Roberts? I seveda, videl sem vas v boju, še pred potresom. V Rokodelskem paviljonu je bilo, tik pred Eddiejem Hanlonom in nekim drugim

Milan Medvedek:

Johnny bo doktor...

Med žitvami je bila tudi vdova Kovačica. Osebo sta jo obiskala tajnik "Narodne dolžnosti", mr. Wessel in njen direktor, mr. Črednik. Wessel ji je razlagal o tehnični strani bančnega položaja, seveda potvrdil in lažljivo. Črednik pa ji je na srce pihal tisto na vse načine izkoriščano narodno geslo "svoyi k svojim", da je Kovačica pričela verjeti vsemu, kar sta ji natrabila, in končno je prišla celo do prepričanja, da je njena narodna dolžnost vložiti svoj denar v "Narodno dolžnost", kjer je edini varen prostor za njenih deset tisočakov. Tajnik Wessel je najbrže ne bi premočil, toda dramatično-jokajočemu "fajmošterskemu" govoru direktorja Črednika se ni mogla upreti.

Cez nekaj tednov, potem ko je Kovačica vzdignila svoje tisočake v Poštni hranilnici in jih prenesla v "Narodno dolžnost", je blisknila vest kot električna iskra, da je banka ustavila izplačila.

Vdova Kovačica je zajecala ko ranjena zver. Če se bi cel svet podrl z vsemi rojaki vred, je ne bi tako zabolela, kakor vest, da bo zgubila svoj denar — denar njenih otrok. Drvela je kakor blazna furija naravnost v banko, kjer je že vrel zlonosen hrup — odmevi sto in sto Kovačic. Po večurnem čakanju se ji je vendarle posrečilo prebiti skozi živo armado nestrpnih žrtev k okenču ter pričela ponižno razlagati mlademu uradniku, da ima dva nepreskrbljena otroka, ki ju bi rada dala študirati, zato najponižneje prosi, naj ji izplačajo denar, ki ga je dobila po moči. Hotela je še povedati, kako je stari trpel in stradal, samo da bi prihranil nekaj denarja za študiranje otrok in da je ona vložila v banko do zadnjega centa, toda uradnik jo je prekinil in ji vlnjudo pojasnil, da ji on ne more pomagati. Tedaj pa se je Kovačica ponižno preobrnila v nebrzdano jezo in sovraštvo.

"Tatovi, mojih deset tavežnt nazaj! Moj denar sem, prec sem z monijem! Prokleti švindlerji, lumpje, goljufi, moje tavežnte nazaj!" je kričala kakor brez uma.

Uradnik jo je miril in prosil, naj nikar ne kriči, kar pa jo je še bolj razkačilo in sklonila se je tik okena in uradniku pljunila v obraz.

Na pozorišče se je pripehal stražnik in pričel vleči razjarjeno vdovo iz banke, medtem ko je ona še bolj vriščala:

bokačem. Vražji borec ste, tega se spominjam, in strahovito bijete, le prepočasi. Da, spominjam se, počasni ste bili tisti večer, a svojega moža ste potokli." Iztegnil je mokro roko. "Moje ime je Hazard — Jim Hazard."

"In če niste tisti učitelj nogometa, ki so pred nekaj leti govorili o njem, tedaj sem že bral o vas v časopisih. Ali sem uganil?"

Prišrčno sta si stisnila roke; nato je Billy predstavil tudi Saxono. Čisto majhno se je čutila zraven teh dveh mladih velikanov — obenem je pa s ponosom mislila na to, da je hči plemena, iz katerega sta se rodila. Sama ni mogla drugega kakor poslušati njiju pogovor.

"Rad bi se vsak dan pol ure boksaj z vami," je rekel Hazard. "Veliko bi me lahko naučili. Ali mislite delj časa ostati v tem kraju?"

"Ne. Zemlje iščeva pa potujeva vzdolž obale. A vendar bi vam lahko pokazal to in ono in tudi vi bi me lahko nečesa naučili — plavanja v odboju."

"Rade volje bom izmenjeval z vami pouk, kadarkoli vam drago," je ponudil Hazard. Nato se je obrnil k Saxoni. "Zakaj se ne ustavite za nekaj časa v Carmelu? Saj ni tako napak."

"Krasno je," je priznala s hvalečnim nasmehom, "ali —" Ozrla se je in pokazala na gvežnja, ki sta ju bila pustila ob robu volčjega bobja. "Na poti sva, državne zemlje iščeva."

"Če jo mislite najti tam doli za Surom, vama ne uide," se je zasmejal. "Nu, zdaj moram steči, da denem kaj obleke nase. Ako se bosta vračala po tej poti, oglasita se pri meni. Vsak vama lahko pove, kje stanujem. Do svidenja."

Stekel je preko peščin in izginil, kakor je bil prišel.

Billy je poln občudovanja gledal za njim. "To ti je dečko, to ti je dečko," je mrmral.

"Veš, Saxon, slaven je. Prejšnje čase sem velikokrat videl njegov obraz v časopisih. Pa se ni prav nič prevzel zaradi tega. Govoril je z menoj, kakor govori mož z možem. Vidiš — tako me obhaja, da bi kar spet zaupal v naš stari rod."

Obrnila sta morju hrbet in kupila v majceni glavni ulici mesa, zelenjave in pol tucata jajec. Billy je moral skoraj odtrgati Saxono od zapeljivega izloženega okna, v katerem se je mavrično lesketala obilica abalonjih biserov, vdelenih in nevdelenih.

"Abalon je tod dosti ob vsej obali," ji je za-trdil, "naberem ti jih kolikor hočeš. Oseka je pravi čas za to."

"Moj oče je imel zapestne gumbje iz abalonje lupine," je dejala. "Vdeleni so bili v suho, mehko zlato. Več let se nisem spomnila nanje; rada bi vedela, kdo jih ima zdaj."

Zavila sta proti jugu. Povsod so gledale izmed borovja čudne, zale hišice umetniškega ljudstva, in ko se je cesta spustila nizdol proti Carmelski reki, nista bila prav nič pripravljen na stavbo, ki se je vzdignila pred njunimi očmi.

"Vem, kaj je," je skoraj zašepetala Saxon. "To je stara španska misijonska postaja. Carmelska misija, seveda. Tako so Španci prodirali iz Mehike; kamor so prišli, so gradili misijonske postaje in izpreobračali Indijance."

"Dokler jih nismo mi pregnali, vseh skupaj. Špancev z Indijanci vred," je z mirnim zadovoljstvom pripomnil Billy.

"A čudovita je vendarle," je zamišljeno rekla Saxon, gledaje na veliko, razpadajočo zgradbo iz surove opeke. "V San Franciscu je misijonska postaja Dolores, a tista je manjša od te in ne tako stara."

(Dalje prihodnja.)

"Ravbarji! Goljufi! Tatovi!" Nazadnje, ko jo je stražnik spehal do vrat, se je še enkrat nazaj obrnila, dvignila roko, jo stisnila v pest in grozeče zamahnila:

"Le imejte tisti denar in si ga v — vtaknite, toda povem vam, Bog vas bo kaznoval... roke se vam bodo posušile!"

Ves tisti dan in skozi vsi noč je Kovačica kar oblečena ležala v postelji, z glavo zarito med staro odejo in skoraj življenje izjokala iz sebe. Poleg nje pa sta jokala Johnny in Mary, ne radi denarja, ampak radi materine bolečine.

V.

"Johnny! Johnny! Ali boš vstal, ali ne?" je vdova Kovačica budila svojega 15-letnega sinčka Johnnyja. Čas je, da greš prodajat časopis. "No, ali bo kaj ali ne?" toda Johnny se ne more predramiti, marveč le nekaj zamrmra in nato nemirno spi dalje.

"Vstani vendar že! Ura je že šest!" ga je mati ponovno naskočila.

"Pusti me pri miru... zebe me!" se je razdraženo in bolestno izvil iz njega, nakar se je obrnil na drugo stran in se zakopal še globlje pod odejo. Cez nekaj minut ga je prišla ponovno buditi, toda ko je videla, da je vse njeno klicanje zaman, je

potegnila odejo z njega in šele tedaj ga je mrz davnignil pokonci. Nejevoljen, zaspan in cemerav se je jel opravljati tožec:

"Vsako jutro moram že ob šestih vstajati, v šoli se mi pa spi! Učiteljica in sošolci me vedno zaamehujejo in kličejo 'sleepy Johnny'."

"Potrpi, Johnny, potrpi!" ga je bodrila mati. "Vse se bo še obrnilo... če je še kaj pravice na svetu. Mora se okreniti... jaz imam še vedno upanje... Vsaka stvar ima svoj konec, tako tudi naše trpljenje..."

"Zmiraj isto godeš!" ji je sin žaljivo, skoraj sovražno odgovoril. "Kedaj se bo obrnilo?... Nikoli! Pustil bom šolo, ali pa prodajanje časopisov. V šoli se vai iz mene norce brijejo, ker sem vedno raztrgan in zaspan — sovražim jih!" je zakričal z otroško srditostjo.

"Sole ne smeš pustiti!" mu je mati odločno ugovarjala. "Kaj pa bo iz tebe, če ne boš v šolo hodil? Dosti je bumov, ki postopajo na vogalih in ljudem škodo delajo, toda povem ti, da ti ne boš! Ne, dokler mi le še en prst miga, ne boš barabe špirov!" se je razburila mati.

"Kaj pa bom?... Morda doktor, kakor je oče vedno govoril?... Saj bi lahko bil... če... če ne bi bila ti tako... zabita in zarinila moj in Marin denar tistemu tatu Wesselu, ki ga je sam požrl!" je Johnny z otroško nepremišljenostjo zlobno vrgel očitek materi v obraz, nato pa še pristavil: "Ti si vsega kriva, ne pa kdo drug!"

Mati je že dolgo časa čitala v sinovih očetajocih pogledih in namigavanjih, da njo krivi radi izgube denarja, toda sedaj, ko je sin spregovoril na glas, ji je kot da bi ji kdo porival šivanke v srce. Sinove besede so jo bolj bolele kot bič, kakor da bi stal pred njo sam Bog in jo po krivem sodil. Toda naslednji trenutek ji je srd švignil v oči in že je hotela utešiti svojo bolečino na Johnnyju: planila bi nanj in ga stegla do smrti, da bi z udarci izruvala svoje krvaveč notranjost in dala zadoščenje skelečim ranam.

Johnny videč, da je silno razžalil mater, je kot otrpel stal pred njo in trepetajoče čakal, kaj bo storila. Ni se bal njenih udarcev, celo rad bi videl, da bi ga neusmiljeno pretepla, bi mu bilo lažje pri srcu; naj bi ga še tako tepla, niti glasu ne bi dal od sebe, toda mati se je premislila, kajti nenadoma se je naglo obrnila in se opotekla v spalnico, kjer se je vrgla v posteljo in zajokala kot otrok.

Materina boleš je bila sinova boleš, ki jo je on tako lahkomiselno povzročil. Zakaj si je prav za prav mami vzela njegove besede tako hudo k srcu, ni mladoletni Johnny niti dobro razumel; že večkrat je jo zmerjal in žalil, toda je ni še nikoli videl tako razruvane in užaljene kot danes. Rad bi jo potolažil: posil bi odpustanje, poklenil bi pred njo in jo poljubil, poklical jo "mamica" namesto "mami", toda to si je samo mislil, medtem ko je natihome, da ga ne bi nihče ališal, zapustil sobo in odklamlal utrujenjo kakor starec s težkimi, podrsajociimi koraki proti križišču, kjer je prodajal časopis.

Sključen v dve gubi in po vsem telesu se tresoč od hudega mraza je zategnjeno in glasno kričal v tisti izreki časopisarnje, da jih nikoli ne razumeje: "Press! — Morning Press! Castle Morrow v ognju! — Dva roparja ubita, trije policaji ustreljeni! — Morning Press!"

Ob osmi uri se je napotil domov in izročil 25 centov zaslužka sestrici Mariji, ona pa je izročila denar materi, ki je še vedno ihtela v postelji. Potem se je Johnny odpravil v šolo, kjer je zopet med poukom zapal. Učiteljica, suhljata, stari-kava "Amerikanka", katere potomec so baje segali tja na Mayflower, je gledala na otroke tudjezemce kot na manjvredna bitja in to tudi ob vsaki priliki pokazala. Posebno Johnnyja je mrzila in ko ga je danes ponovno zaslačila spečega, se je tiho kakor mačka prikradla do njegove klopi in mu brezobzirno zlija kozarec mrzle vode za vrat.

(Dalje prihodnja.)

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

KSKJ k spovedi, ker so tako sami sklenili? Nič nismo storili, ker to ni naša zadeva. Pa tudi Slaje ne bo ničesar storil, ker se za člane SNPJ in svobodnomiselstvo brez potrebe briga. Mi tudi nismo ničesar storili, ko se je članica KSKJ civilno poročila in so jo izključili, lahko jo pa sprejememo kot članico, če še ni in če drugače odgovarja pravilom. Tako bodo oni zgubili s Slajetom vred, mi pa pridobili.

Svobodnomiselstvo je to, da lahko greš k maši, če hočeš, če nočeš pa ne. Lahko se poročiš civilno, ker je ceneje kot katoliško, če pa hočeš več plačati, in pa to, da bodo tvoji otroci manj prejeli od tvoje smrtnine, se daj pokopati po katoliških obredih. V vseh teh ozirih se lahko pri SNPJ giblješ svobodno, dočim se pri katoliških organizacijah ne moreš.

Nikomur ni treba biti socialist pri SNPJ, ker je svobodnomiselna jednota. Lahko pa si socialist, ali pa ne. Kolikor uči socializem, je to, da je to delavska organizacija in priporoča odpravo kapitalističnega sistema oziroma odpravo sistema za profit. Katoliška cerkev in njena duhovščina pa je za ohranitev kapitalističnega sistema, ker je sama deležna nekaj tega profita.

Povedano mi je bilo, da so papežu v Rimu lani iz Združenih držav poslali vsoto \$18,000,000 — 18 milijonov copakov! V državi Ohio pa so katoličani zahtevali, naj jim država dovolí \$3,000,000 iz državne blagajne za vzdrževanje njih farnih šol! Da je bila ta zahteva poražena, se moramo zahvaliti protestantom. Ohijski katoliški so poslali papežu v Rimu \$2,000,000. Vsaj tako mi je bilo povedano.

To je tudi svobodnomiselna šola, da bi nekatoličani podpirali katoliške šole! Tako svobodnomiselnost bi se gotovo dopadla tudi rev. Slajetu!

Frank Barbič, 53.

Zahvala

De Pue, Ill. — Dolžnost me veže, da se zahvalim svojem prijateljem ter znanec, ki so mi priredili prijetno presenečenje dne 8. feb. v Slovenskem domu za moj 50. rojstni dan. Hčerka mi je poklonila lep šopek cvetlic, ostali pa so pripomogli k splošnemu veselju. Žene so pregrelni mize ter jih obložile z raznimi dobrotami, tako da smo se veselili do ranega jutra. Navzročje so bile družine Maček, Grlic, Perhne, Ambrose, Slatner, Blatnik, Zugič, Jermenc, Slaka, Spolar, Žičkar, Kopina, Wagner, Bonič, Vilčnik, Benkše, J. Omaha, mrs. Stupar in moja hči, ki je prišla iz Chicago. Johnu Slatnerju se zahvaljujem za lep govor; solze so mi zalile oči od grdnj. Nikdar ne bom pozabil tega dogodka. Iskrena hvala vsem in za vse!

John Restić.

Dogovor

Ona: "Čakaj me torej ob osmih pred uro." On: "Prav... in kdaj misliš priti?"

Zlobnost

Neka filmska zvezda v Hollywoodu je razkazovala gostom svoje razkošno urejeno stanovanje. Pri čipkasti zavesi je obstala in pričela objasnjevati: "Vidi! To je mojstrovina ročnega dela. 50 let so delali, preden so izgotovili to zaveso."

"Res," je zlobno pripomnila druga igralka. "Pa ste imeli potrpljenje čakati celih 50 let?"

KNJIGE S. N. P. J.

Pri Prosveti oziroma Književni Matici SNPJ imamo na rokah še nekaj dobrih knjig in če katero želite naročiti, sedaj je čas zato.

The Native's Return... \$2.00
Ameriški Slovenci, stane... 5.00
Slovensko-Angliška Slovica... 2.00
Zajedaki... 1.75
Zakon Biogenesije... 1.50
Pater Malaventura v kazaratu... 1.50
Jimie Higgins... 1.00
Hribenica, igra... .25
Med brati, igra... .10
Denar in naročilo pošljite na naslov:

PROSVETA

2637 S. Lawndale Avenue,

Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnega srca naznanjamo žalostno vest, da je nemila smrt naš življenje dragemu soprogu, očetu in dedu

GEORGE MALNAR

Umrl je 31. januarja 1936 po tri letni bolezni v starosti ob 64 let. V Ameriki je bival 36 let. Rojen je bil v Černemlugu, Kraljevine Delnice. Bil je član društva št. 665 HBZ. na Willardu, Wis. Šel do svoje smrti je vedno opravljaj tajniške posle in drugih raznih odskodov NHZ, ko smo se živeli preje v raznih mestih. Vsa naša njegova življenja je bil dober član in organizator za U.M.W. of A. To kaj na farmi smo sedaj 16 let. Iz dna srca se zahvaljujemo vseh tukajšnjim članom HBZ za podarjeni mu venec in društvu št. 665 HBZ na Willardu, Wis., ko so se korporativno udeležili pogrebu z zastavo na čelu pod vodstvom br. Mike Krutza. Srčna hvala vsem skupemu zboru za mile zapete pesmi pod vodstvom Mirko Pakiza, hvala tudi mr. Martin Klariču za dirilni govor ob odprtem grobu. Hvala za darovane vence in cvetlice sledečim: mr. in mrs. John Horacek, mr. in mrs. Math Briški, Sr. in družini, mr. in mrs. Math Ružić in družini, mr. John Zagožen in družini, mr. in mrs. Frank Boh in družini, mojemu bratu mr. in mrs. Jacob Malnar, mojemu sinu in sinahi iz Chicago mr. in mrs. Math Malnar in družini, moji sestri mrs. in mr. Anton Pintar in družini iz Catlin, Ill., moji hčerkam in zetu mr. Jacob Knauz iz West Allis, Wis., mr. in mrs. John Auman, mr. in mrs. Joe Slemec, mr. in mrs. Thom Požega in družini, mr. Anton Kezele in družini, mr. in mrs. Joe Sladič — dalje sledeči mladeničem in mladenkam: Math Briški Jr. in Tony Briški, John Elizabeth in Zora Briški, ter Agnes Letvinick, vsi v Chicago, Ill. Srčna hvala kumom mr. in mrs. Jacob Horacek in starišem mojim sinah mr. in mrs. Math Briški in mr. in mrs. John Auman, ki so me tolažili v času težkih ur žalosti. Lepa hvala mr. in mrs. Math Ružić in srčna hvala mladeničem Joe Boh in Frank Briški za darovane pomoč. Iskrena hvala vsem, ki ste dali na razpolago svoje avtomobile in vozili brezplačno pri pogrebu. Srčna hvala tudi članom KSKJ in Sv. Družine, ki so obiskovali pokojnika v času njegove bolezni in za oblake ob mrtvaškem odru, ter vsem, ki ste ga sprejeli k mirnemu počitku. Še enkrat vsem skupaj najlepša hvala. Da je bil pokojnik resnično priljubljen tukaj, se je pokazalo na dan njegovega pogreba. Tebi, dragi soprog, oče in ded naš, za želimo, počivaj v miru in lahka naj ti bode ameriška zemlja. — Žalujoci ostali: Marija Malnar, soproga; Math, John in Emil, sinovi; hčerka Golda omožena in Jacob Knauz, zet in štirje vnuki. Willard, Wis.

Tih in lepi je danek bil,

Ko Ti zatihnil si oči tvoje, a na dan pogreba pa se je sneg vrtil.

Znanec tvojim in prijateljem zaprehe ni napravil, Velika je povorka To spremljala na sadnji tvoj poti!

Tebe bile so za mene bolečine, črni bil je to dan zame, Ko Ti si ločil se od nas za vedno, tja kjer je trajni mir.

Nada naša v srcu kljuje, ko znamo, da spominš se kmali povrne. Nadihi domo cvetlice in zelenje na gomilo tvojo In jih zalivali s našimi solzami. Ostal nam bodeš v spominu do konca naših dni.

SUHE KLOBASE

po 30c funt, suho meso po 25 da 30c funt pošiljam širom Amerike proti poštnemu ali expresnemu povzetju.

KRAMER'S

MEAT MARKET

5301 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

Več življenja za nervozne,

oslabele moške in ženske

NUGA-TONE je bogat v cinku in phosphidu, prečisti vsem, ki daje primerno količino fosforovih elementov, ki so najnuj potrebni za moč in zdravje živca. Zdravilni faktor je predpisan po zdravniških zahtevah. Zdravilo je bilo bolnih prostov in bolnih živcev. Zdravilnost za ljudi, ki trpe velike stalne "utrujenosti" in takih poškodb.

Ta ekselentna zmes vsebuje tudi obilo železa, ki je koristno za jekanje rdečih krvi, sdravljaj in močnejših mišic in za povrnitev lepe sdrave barve na blede obraze. Povzbuja na NUGA-TONE vsebuje še šest drugih zdravilnih snovi. Pričneš živati NUGA-TONE, se danes in počeš kako hitro, boste odlojeni. Na prodaj pri vseh lekarnah in jamstvom povrnitve denarja. Samo en dolar stane dovolj za enomesečno zdravljenje. Proti zapirnici vzemite—NUGA-SOL—Idemini odvajalec. 25c in 50c. (Adv.)

Ali ste naročili na dnevnik

"Prosveta"? Podpirajte svoj list!

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in po šteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. Prosveta stane za vse enako, za člane ali možane \$6.00 za eno leto, za otroke k naročnini. Torej sedaj ni vroška, rož, da je list prodaj za S. N. P. J. List Prosveta je v vsaki lastnini in gotovo je v vsaki družini, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

	Za Zdrul. države in Kanado \$6.00	Za Ciere in Chicago je...
1 tednik in...	4.00	1 tednik in...
2 tednika in...	7.00	2 tednika in...
3 tednike in...	10.00	3 tednike in...
4 tednike in...	13.00	4 tednike in...
5 tednikov in...	nč	5 tednikov in...

Za Evrope je... \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je naša lastnina.

Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri član članov preneha biti član ali če se preseli pred od družine in bo zahteval sum svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na Prosveto, to takoj naznaniti upravitelju lista, in obenem doplačati vsoto lista Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravitelj lista dati za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2637 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$...

1) Ime... Čl. družine št...

Naslov... Čl. družine št...

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov družine:

2) ... Čl. družine št...

3) ... Čl. družine št...

4) ... Čl. družine št...

5) ... Čl. družine št...

Mesto... Družina...

Vse naročilo...